

Gyárfás Elemér:

Elnöki megnyitó.

*Közéleti munkásságunk sokoldalú feladatai között elsőrangú figyelmet kell fordítanunk az erdélyi magyarságot érdeklő **gazdasági** kérdésekre.*

*Nehéz kisebbségi sorsunkban kultúránkat csak **saját erőinkkel** tudjuk fenntartani és fejleszteni. Ha kulturánk érdekében igénybe akarjuk venni népünk anyagi erejét s ha Erdélyben a magyar kulturát a magyarság széles vállaira akarjuk ráépíteni, akkor ki kell terjesztenünk gondoskodásunkat e vállak teherbíró képességének megtartására és fokozására is. Mert csak az a nép tud kulturájáért áldozni és csak az tud kulturmunkát végezni, mely az anyagi jólétnek bizonyos fokára eljuthatott. Az erdélyi magyarság kulturális érdekeinek is jelentős, sőt alapvető szolgálatot teszünk tehát, midőn népünk gazdasági érdekeit felkarolni igyekszünk.*

*De ez az egyetlen útja annak is, hogy az erdélyi magyarság vezetői s népünk széles rétegei között szoros, **benső kapcsolat** jöjjön létre s ez őket elszakíthatatlanul egybefűzze. Népünk elvárja tőlünk, hogy ha nem is áll rendelkezésünkre az államhatalom ereje s közvetlen segítséget nem is tudunk mindig hozni, legalább meleg érdeklődéssel viseltessünk gazdasági problémái iránt; gazdasági sérelmeire igyekezzünk orvoslást szerezni s ha ez erőnket meghaladja, úgy kötelességünk e sérelmeket legalább nyíltan felpanaszolni s népünk kívánságaira hangos szóval ráirányozni a közfigyelmet.*

*Foglalkoznunk kell azonban gazdasági problémáinkkal azért is, mert **gazdasági sérelmeink jelentős része egyidejűleg kisebbségi sérelem** is. Nemcsak azok a panaszaink és terheink vannak, melyek azonosak a néptöbbség ugyanazon társadalmi osztályának sérelmeivel, hanem vannak olyan fájó és érzékeny gazdasági sérelmeink is, melyek szoros összefüggésben állanak kisebbségi sorsunkkal s amelyeket azért kell elszenvednünk, mert nem tartozunk a néptöbbséghez. A gazdasági életnek majdnem minden teréről sorozatosan panaszolhatnók fel azokat a törvényhozási*

és kormányintézkedéseket, azokat a hatalmi tényeket és durva visszaéléseket, melyek a kisebbségi gazdát, iparost, kereskedőt hátrányba szorítják ugyanazon foglalkozási ágak a néptöbbséghez tartozó termelőivel és munkásaival szemben. Ezek a mi legfájóbb és legbántóbb sérelmeink, mert ezeknek szülőoka az egyenlőtlen bánásmód, az igazságtalanság.

Mi teljes komolysággal magunkévá tesszük népünk minden gazdasági sérelmét és kivánságát s igyekszünk anyagi boldogulása érdekében minden lehetőt megtenni. E nagy cél érdekében készséggel kezdet fogunk az azonos termelési ágak néptöbbségi reprezentánsaival, hogy közösen és egyesült erővel igyekezzünk segíteni azokon a bajokon, melyek e gazdag ország szegény népének megélhetését akadályozzák és nehezítik. Különös kötelességünknek ismerjük azonban, hogy az általános természetű s a néptöbbséget is hasonlóképpen érintő gazdasági nehézségek mellett elsősorban és főként a **speciálisan kisebbségi gazdasági kérdéseket** karoljuk fel, mert ezeknek orvoslását népünk csak tőlünk várhatja s mert talán kultúrája sérelmeinél is fájóbb népünkre nézve az, ha kisebbségi helyzete miatt anyagi megélhetésében is kárt és hátramaradást kell szenvednie.

E szempontok indították az Országos Magyar Párt elnöki tanácsát arra, hogy vezetésem mellett véleményező és kezdeményező szervként közgazdasági szakosztályt állítson fel, amelynek céljait és feladatait a következőkben állapítottuk meg:

- a) állásfoglalás a gazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedések tárgyában, ezek megfelelő előkészítése és kritikája;
- b) a kisebbségek gazdasági érdekeltségeinek megszervezése s ezek szerves együttműködésének biztosítása;
- c) gazdasági érdekeink erőteljes képviselése és érvényesítése a mezőgazdasági és iparkamarákban, valamint később a munkakamarákban és a törvényhozásban;
- d) intenzív szervező munka annak érdekében, hogy a kisebbségek gazdasági érdekei a fontos köztestületekben, így legközelebről a városi és megyei tanácsokban, majd a kamarában és szenátusban a leghivatottabb közgazdasági szakférfiak által megfelelő képviselőkhöz jussanak.

E feladatkörök munkálása érdekében igénybe óhajtottuk venni s egyenként is felkértük azokat a gazdasági szakférfiakat, kik egyfelől mint a mezőgazdasági és iparkamarák már megválasztott tagjai, e közmegegyezésükönél fogva törekvéseinket illetékes helyen

kellő súllyal kifejezésre juttathatják, másfelől Erdély közgazdasági életében elfoglalt vezetőszerepüknél fogva hivatva vannak arra, hogy ezeket az érdekeket később a törvényhozásban képviseljék. Ezenfelül egyidejűleg a lapok útján ismételten felkértük jelentkezésre mindazokat az elméleti és gyakorlati szakférfiakat, kik a Szakosztály munkájában résztvenni kívánnak. E felhívást erről a helyről is megismétlem s kérem, hogy akik tudásukkal és tapasztalataikkal segítségünkre akarnak lenni, e szándékukat jelentsék be, mert a mi körünkben, hol nem dísz és méltóságokat, hanem munkát osztunk ki egymás között, megalakulásunk percétől kezdve mindig szívesen láttunk minden jóakaratót embert.

Szakosztályunkat akként szerveztük meg, hogy annak kebelében a mezőgazdaság, a kézműipar, a gyáripar, a kereskedelem és pénzügy leghivatottabb szakférfiaikkal legyenek képviselve, e foglalkozási ágak mindegyike külön-külön csoportot alkosson s így közöttük a munka megosztható legyen.

Hatalmas és néha egyenesen elérhetetlennek látszó nagy feladat az összes termelési ágak érdekeit egy szakosztályon belül kellően képviselni és érvényre juttatni. A különböző termelési ágak sokban eltérő szempontjaira s részben ellentétes érdekeire tekintettel kívánatos lett volna, hogy mindegyik csoport önálló szakosztályként szereztessék meg. Különösen indokoltnak látszik ez a mezőgazdaságnál, mely népünk főfoglalkozási ága s így elsősorban igényli gondoskodásunkat. Hogy az elnöki tanács ennek dacára szakosztályunk keretében **közös** munkára utalta a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem reprezentánsait, annak meg van a maga nagy jelentőségű **elvi oka**. Ha a legteljesebb mértékben átérezzük és méltányoljuk ugyanis minden egyes termelési ágnak saját panaszait és kívánságait, a ránk bízott nagy érdekek mégis azt követelik tőlünk, hogy amikor egyikért síkra szállunk, azt olyan formában tegyük, hogy azzal a másiknak jogos érdekeit ne sértsük, mert **életérde-
künk, hogy a magyarság különböző foglalkozási ágai és társadalmi osztályai között összhangot teremtsünk és tart-
sunk fenn**. Ha egyoldaluan érvényesítenők egyik osztály érdekeit s az egyiknek sérelmeit a másikkal szemben éleznők ki, ezzel csak egymást gyengítenők és nem használnánk, hanem ártanánk közös ügyünknek. Sanyarú kisebbségi sorsunk ránk diktálja az egységet és összetartást minden téren s így meg kell lennie ennek az összhangnak a gazdasági kérdésekben is. Ezért alkottunk **egy közös** szakosztályt

s e közös szakosztálynak különböző termelési ágakat képviselő tagjai ezért jönnek össze időnként közös ülésekre. Amikor tehát kiki közülünk a saját gazdasági osztályának égető kérdéseivel foglalkozik, tegye ezt abban a tudatban, hogy szavai az összes többi termelési ágak képviselőink jelenlétében hangzanak el, hogy azoknak tagjai is sorstól sujtott magyar emberek s hogy nem egymás gyöngítésére, hanem erősítésére jöttünk össze.

Mai összejöveteleinknek főcélja, hogy egész napon át tartó beható tanácskozással s legkiválóbb elméleti és gyakorlati szakférfiaink útmutatása mellett **megállapítsuk az erdélyi magyarság legfőbb s legégetőbb gazdasági sérelmeit és kívánságait.** Nem tudományos elmefuttatásokkal jövünk Önök elé s nem kívánunk nagy elvi kérdéseket egymással szembeszögezni, hanem a minket legközvetlenebbül érdeklő, húsunkba vágó **gyakorlati problémákat** óhajtjuk megvitatni s azok tárgyában álláspontunkat leszögezni.

Ennek legközvetlenebb gyakorlati célja az, hogy tanácskozásaink anyaga iránymutatóul s bizonyos fokig utasításul is szolgáljon parlamenti csoportunk tagjainak küszöbön álló törvényhozói működésükben, mert hiszen tőlük várjuk azt, hogy amit itt ma felpanaszolunk és előadunk, annak illetékes helyen illetékes szóval hangot adjanak.

De tudomást kell szereznie az egész közvéleménynek is e kérdésekben elfoglalandó álláspontunkról s különösen meg kell velük ismerkedniök azoknak a férfiaknak, kik a városi és megyei tanácsokban, a mezőgazdasági és iparkamarákban, érdekképviseleti szervezeteink s párttagozataink vezetőségében helyet foglalnak s akiknek feladatuk és hivatásuk, hogy e kívánságaink megvalósításáért és sérelmeink orvoslásáért az önkormányzati testületekben alkotmányos fegyverekkel küzdjenek.

Nagyjelentőségű a mi összejöveteleink végül azért is, mert ezúttal ülnek először össze közgazdasági életünk vezetői problémáink alapos megtárgyalására s így mai tanácskozásainkból kell kijegecesednie az Országos Magyar Párt **közgazdasági programjának.**

E nagy célok és jelentős feladatok világos tudatában kell ma gazdasági problémáinkat megtárgyalnunk, átérezve azt, hogy **programot készítünk a jövő számára, megjelöljük parlamenti tagjaink s közéleti vezetőink feladatait és irányt s utat mutatunk az egész erdélyi magyarságnak.**